

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра статистики та математичних методів в економіці

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 051 «Економіка»
за освітньою програмою «Бізнес-економіка та аналітика»
на тему: **«Підприємницька діяльність як вид самозайнятості»**

Виконавець:

Студентка ФЕУП

Ткач Вікторія Артемівна _____

Науковий керівник:

к. е. н., старший викладач

Деньгуб Валентина Василівна _____

ОДЕСА-2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасних умовах функціонування економіка України перебуває у фазі трансформації, а тому важливо забезпечити позитивну тенденцію змін шляхом стабільного економічного зростання та розвитку соціальної складової з раціональним використанням усіх наявних ресурсів та розподілом на основні економічні ланки країни.

Статистична оцінка стану підприємницької діяльності в Одеській області є важливим інструментом для основ розуміння її функціонування, виявлення тенденцій, а також проблем, наступної розробки ефективних стратегій щодо функціонування, ефективного управління та розвитку потенціалу підприємницької діяльності нашого регіону. Цей здійснений нами аналіз статистичних даних підприємницької діяльності дозволить отримати необхідні дані та розуміння поточного стану справ і визначити напрямки наших подальших досліджень в даній сфері.

Мета роботи полягає в розробці теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо оцінки поточного стану підприємницької діяльності в Одеській області. Для досягнення мети нашого дослідження, нами були поставлені **такі завдання:**

- дослідити теоретичні основи підприємницької діяльності в Україні;
- виявити теоретичні підходи до визначення сутності підприємницької діяльності в Україні;
- здійснити інформаційно-аналітичне дослідження стану та перспектив розвитку підприємництва в Україні;
- охарактеризувати загальну статистичну оцінку поточного стану підприємництва в Одеській області;
- охарактеризувати стан підприємницького середовища в Одеській області;
- здійснити статистичну та аналітичну оцінку державної підтримки та основних перешкод для ведення підприємницької діяльності в Одеському регіоні;
- визначити тенденції розвитку підприємницької діяльності в Одеському регіоні;
- навести рекомендації щодо розвитку підприємництва в Одеському регіоні.

Об'єктом роботи є процес оцінки поточного стану підприємницької діяльності в Одеській області.

Предметом роботи є теоретичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення оцінки поточного стану функціонування підприємницької діяльності в Одеській області.

Вирішення поставлених у дипломній роботі завдань вважаємо за необхідне здійснювати із використанням **наступних методів:** загальнонаукових методів: методів аналогії, системного аналізу, формалізації (для характеристики оцінки поточного стану підприємницької діяльності в Україні та в Одеській області); методів аналізу (для дослідження показників щодо активізації оцінки поточного стану функціонування підприємницької діяльності в Україні та в Одеській області).

Інформаційною базою роботи є законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність в Україні; статистичні дані та матеріали,

наукові публікації українських та зарубіжних вчених; монографії, матеріали, отримані в мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (46 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 74 сторінок. Основний зміст викладено на 65 сторінках. Робота містить 7 таблиць, 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи визначення підприємницької діяльності в Україні»** розглянуто теоретичні основи визначення, особливості функціонування підприємницької діяльності в Україні. Зроблено інформаційно-аналітичне дослідження стану та перспектив розвитку підприємництва в Україні. У другому розділі **«Статистична оцінка стану підприємницької діяльності в Одеській області»** здійснена статистична оцінка стану підприємницької діяльності та підприємницького середовища в Україні та в Одеській області. Зроблено статистичну та аналітичну оцінку державної підтримки та основних перешкод для ведення підприємницької діяльності. У третьому розділі **«Статистичні перспективи розвитку підприємницької діяльності Одеської області»** запропоновані статистичні перспективи та наведені рекомендації щодо розвитку підприємництва в Одеській області.

ВИСНОВКИ

Згідно проведеного дослідження, нами розглянуто теоретичні, методологічні та прикладні аспекти розвитку підприємництва в Одеській області та зроблено наступні висновки.

1. З'ясовано сутність підприємницької діяльності за допомогою праць видатних зарубіжних та українських учених, оскільки із розвитком економічних процесів в суспільстві, роль підприємництва зростає. Вважаємо найбільш влучним визначенням підприємницької діяльності, що зазначене у Господарському кодексі України, коли підприємництво є самостійною, ініціативною, систематичною і здійснюваною на власний ризик господарською діяльністю суб'єктів господарювання із метою досягнення соціальних результатів і отримання прибутку.
2. Важливу роль в економіці України відіграє підприємництво, особливо в період воєнного стану. Воно забезпечує: стабільність і розвиток економіки країни; підтримку економічного потенціалу держави в надзвичайно складних умовах воєнного стану. Ці аргументи є беззаперечними, оскільки ведення бізнесу є гарантією наповнення державного бюджету та збереження платоспроможності підприємців.
3. Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду свідчить, що основними шляхами розвитку підприємницької діяльності виступає державна політика підтримки розвитку бізнесу, спрямована на створення сприятливого середовища для стабільного розвитку суб'єктів бізнес діяльності; забезпечення вільного доступу до кредитів і позик шляхом працювання гарантійних фондів.
4. Проведена аналітична оцінка стану підприємницької діяльності в Одеській області свідчить, що в динаміці кількості фізичних осіб-підприємців в Одеській області у

2021 році (до війни) кількість ФОПів порівняно з 2024 роком становила 108895 тис. одиниць (Протягом війни кількість ФОПів значно зросла і впала до 77,9 тис. шт. Абсолютний приріст нових юридичних осіб в Одеській області у 2024 році порівняно з 2023 роком склав 1407 одиниць, а приріст кількості ФОП– 5704 одиниці.

За даними опитування підприємців Одеси відомо, що найбільшими проблемами регіону є міграція робочої сили за кордон, складнощі з логістикою (опитування проводилося до масових атак на портову інфраструктуру Одеси), корупція та непередбачувані дії підприємців – умови, які можуть погіршити бізнес ситуації.

5. Проведена аналітична оцінка бізнес-середовища Одеської області дозволяє зробити наступні висновки: Одеська область є одним із найбільш перспективних та сучасних регіонів України. Окрім дуже вигідного транспортно-географічного положення, він характеризується високим агропромисловим потенціалом та привабливим інвестиційним кліматом.

6. Аналітична оцінка державної управлінської політики свідчить, що основними перешкодами для стабільного розвитку підприємництва в Одеській області під час війни є: труднощі з матеріально-технічним забезпеченням; зниження купівельної спроможності населення; міграція персоналу за кордон.

7. Визначено можливості впровадження іноземного досвіду регулювання бізнес діяльності в Україні, запозичення досвіду Італії (міжнародні програми допомоги), Бельгії (державні гарантії за кредитами, стимулювання інвестицій та податкові пільги), Фінляндії (валютно-кредитна політика).

8. Конкретизовано основні шляхи розвитку підприємництва в Одеській області відповідно до реалій військового стану: регіональна безпека; розвиток індустрії туризму та рекреації; модернізація та розвиток портового господарства; модернізація та розвиток рибного господарства; розвиток альтернативних логістичних маршрутів; розвиток промисловості (розвиток індустріальних парків); розвиток харчової і переробної промисловості; розвиток аграрного сектору (а саме: оновлення і модернізація зрошувальних систем, підвищення рівня конкурентоспроможності виноробної галузі); формування інвестиційного потенціалу; підтримка регіонального виробника; цифрова реорганізація бізнесу; навчання людського капіталу; впровадження та поширення інклюзії у бізнесі.

Тому підприємницька діяльність відіграє дуже важливу роль у розвитку та підтримці національної економіки в умовах воєнного часу, по-перше, впливає на стабільність та розвиток економіки країни; по-друге, впливає на зростання економічного потенціалу держави в надзвичайно складних умовах військового стану.